Tid for en ny EU-avstemning

Vedtatt av Høyres Studenters landsstyre 25. Oktober 2026

Høyres Studenter mener norske interesser er best tjent som fullverdig EU-medlem. De siste tretti årene har verden endret seg betraktelig. Russlands invasjon av Ukraina er den største krigen i Europa siden andre verdenskrig. USA truer med å annektere Grønland og er i handelskrig med allierte land. Og Kina fører en mer konfronterende politikk overfor europeiske land.

Samtidig rammes verden av klimaendringer, migrasjon og andre utfordringer som løses best i fellesskap, på tvers av landegrenser.

Det blir stadig vanskeligere innenfor rammene av dagens EØS-avtale. Et flertall av dagens norske velgere har aldri hatt anledning til å stemme over norsk EU-medlemskap. Samtidig utvikler stadig mer av EU-samarbeidet seg innen områder som faller helt eller delvis utenfor EØS-avtalen, og som hadde en langt mindre sentral plass i EU-debatten i 1994.

Høyres Studenter vil:

- Avholde en folkeavstemning om Norge skal starte medlemskapsforhandlinger med EU.
- Dersom et flertall stemmer for å starte forhandlinger, forhandle frem en medlemskapsavtale og legge denne frem for folket i en ny folkeavstemning.
- Jobbe for særordninger som ivaretar norske fiskeri- og landbruksinteresser i medlemskapsforhandlingene.
- Styrke undervisningen og informasjonen om EU og EØS-avtalen i skolen.
- Sikre at konsekvensene for norsk fiskeri, sjømatnæring og kystsamfunn utredes grundig og synliggjøres i en eventuell medlemsprosess, med særlig vekt på arbeidsplasser, ressursforvaltning og bosetting langs kysten.
- Bevare den norske kronen som en fritt flytende norsk valuta.

Veien frem til medlemskap

Etter hvert som EU-samarbeidet har blitt utvidet, har Norge inngått over 100 avtaler og tilknytninger til EU i tillegg til EØS-avtalen. Å sikre norsk deltakelse og påvirkning i dette stadig mer omfattende samarbeidet blir vanskeligere.

EØS-etterslepet er fortsatt på over 550 rettsakter, noe som forsinker innføringen av felles regler og like vilkår i det indre markedet. Samtidig utvikler EU stadig nye samarbeid utenfor EØS-avtalens rammer, blant annet innen helse, sikkerhet og forsvar.

Både regjeringen og Stortinget, ved Europautvalgets arbeidsgruppe, har erkjent at Norge har blitt involvert i EUs lovgivingsprosess for sent. Det svekker Norges muligheter til å fremme egne interesser.

Høyres Studenter vil:

- Verne om EØS-avtalen så lenge Norge ikke er fullverdig EU-medlem.
- Redusere Norges gjennomføringsunderskudd for EØS-direktiver til ESAs mål på 0,5 prosent.
- Regjeringen skal årlig redegjøre for alle rettsakter som har ligget i EØS-etterslepet i mer enn to år, med årsak og plan for avklaring.
- Regjeringen skal utarbeide norske posisjoner til prioritert EU-lovgivning mens forslagene fortsatt behandles i EU.
- Europautvalget skal konsulteres om viktige norske posisjoner før EUs lovgivningsprosess er avsluttet.
- Etablere en løsning for norsk medfinansiering som gjør det mulig for nors forsvarsindustri å delta fullt ut i SAFE-finansierte investeringer og fellesanskaffelser.
- Jobbe for at Norge får delta så tett som mulig i utviklingen av EUs sikkerhets- og forsvarspolitikk frem til medlemskap.
- Fortsette å slutte Norge til EUs sanksjoner mot Russland og bidra til europeisk støtte til Ukrainas gjenoppbygging.
- Jobbe for norsk deltakelse i EUs helseunion.
- Jobbe for tettest mulig samarbeid med EU om migrasjon og asyl, og styrke
- Norges mulighet til å påvirke politikken i tråd med norske interesser.
- Sikre full og varig norsk deltakelse i Erasmus+, Horisont Europa og europeiske universitetsallianser.